

Clara des dels ulls del Pere

Fa onze anys ens vam trobar en aquell sopar entre amics, amb la naturalitat i la casualitat amb les que comencen totes les bones històries.

Fa onze anys que la seva mirada esmunyedissa va envestir la meva retina i la va conduir fins a un paisatge de quietud còmplice, -una experiència quasi terapèutica per a algú que viu permanentment agitat-. Recordo com s'esforçava en disfressar el somriure que se li disparava al veure'm i com se li esgotava la veu a la segona frase. Sempre tenia preguntes a punt. Un interès insaciable per conèixer la meva història i un escut de respostes breus per a esquivar protagonismes. Endevinar-li els pensaments va ser, durant una llarga temporada, un joc, un passatemps gairebé obligat. Reconec que no vaig trigar massa en cansar-me d'aquesta fatigosa feina d'haver d'estirar-li les paraules, com qui estiva la corda del pou esperant trobar-hi aigua. Cansat d'haver d'omplir buits i silencis. De sostenir la sensació de no poder donar-li la suficient seguretat per tal que s'alliberés de la pròpia censura.

La seva cara afable ha estat sempre un mirall. Camaleònica, sempre capaç de retornar puntualment la imatge de l'altre. El mateix color. La mateixa freqüència. Mimetisme. Això que va semblar-me, onze anys enrere, l'expressió màxima de consideració empàtica, ara em molesta profundament. Aquesta posició conciliadora és la mateixa que redueix qualsevol traça de conflicte a la seva mínima expressió. Res que desentoni. Cap paraula fora de lloc. Cap emoció que desafii aquesta calma nostra imposada. Com si el desacord fos una amenaça de la que s'ha de córrer, comprovant que no ens persegueix.

En quin moment aquests ulls misteriosos han esdevingut críptics?

Des de quin moment aquesta mirada fugissera ja no troba refugi i fuig també de mi?

Des que va néixer l'Anna, té pèrdues de memòria. Res greu, diuen els metges. Està descol·locada. Jo també. Les hormones, suposo. Hi ha tensió a casa, a cada moment una queixa, un reclam. *No hi ets prou*. Sempre la mateixa emissora de ràdio. Desesperació. I just enmig de les discussions quotidianes, en el precís moment en el que la conversa augmenta un decibel... *pam*. Mirada perduda. Silenci. Absència. Deu ser la forma que té de castigar-me. I funciona. I tant, si funciona! Perquè just en aquell instant un remolí de ràbia s'alça dins l'estómac i és quan sento la necessitat irrefrenable d'anar-me'n, tot fent un cop de porta.

LA RELACIÓ A CINC MIRADES

Cansat de trobar-me sempre amb el llenç en blanc.

Amb el mirall que fa eco.

Amb el silenci cruel.

Fa un temps que la seva mirada esmunyedissa ja no envesteix la meva retina. Fa un temps que la calma no arriba després de la tempesta, que sempre diluvia, que els somriures són la disfressa i que el pou és sec.

En Pere des dels ulls de la Clara

Fa onze anys el vaig veure brillar en aquell menjador conegut per a mi. Rodejat de mirades amables, cares familiars i un bon vi negre a mig acabar.

Fa onze anys que la seva seguretat arrasadora em va espantar, fugaçment, els dubtes que duia enganxats a les sabates com un xiclet vell.

Recordo com el seu discurs eloqüent i divertit ballava amb la meva atenció, celebrant cada gest de sorpresa i cada somriure que s'escapava com si fossin petits grans trofeus. Sempre tenia respostes a punt. Unes ganes insaciabls de protagonisme i respostes per a tot. I les idees tant arrelades que semblava una gesta impossible fer-lo canviar d'opinió. Jo ho intentava, tímidament. Encara ara celebro quan vaig guanyar-li la batalla del color dels coixins del menjador. Mostassa. *Segur? És un color atrevit, jo penso que és millor un color cru, aposta segura.* Aposta perduda. Cada discussió ha estat sempre un judici.

Em vaig cansar aviat de justificar-me tant. Sovint em descobria sense arguments vàlids per a tants interrogatoris. Cedint a tothora perquè les renunciés sempre semblaven més inofensives que el pols dialèctic, d'altra banda esgotador.

Aquesta fermesa de caràcter que va fer sovint de brúixola, a vegades em va fer perdre el nord. Perdre el rumb. Confondre els mapes.

En quin moment aquest flotador de cop s'ha convertit en una àncora pesada?

Des de quin moment aquesta seguretat arrasadora tot d'una m'atropella també a mi?

Des que va néixer l'Anna, no hi és. És normal, em diuen. L'Anna ara et necessita a tu, ell és un *auxiliar logístic*. Treballa tot el dia, no pot fer més. *Demanes massa*. Hi ha tensió a casa, a cada moment, i llavors, just en el moment en el que em queixo, reclamo, demano... *pam*. Els dards. Les proves irrefutables al seu favor. Deu ser la forma que té de mostrar-

LA RELACIÓ A CINC MIRADES

me que m'equivoco. Potser té raó. Com sempre. Per a ell, la diferència ha estat, habitualment, una amenaça de la que protegir-se.

Crits.

I un cop de porta.

I just en aquell instant, un huracà de por em succiona, m'engola, com un forat negre.

I allà dins és quan sento la necessitat irrefrenable d'anar-me'n, de desconnectar-me.

Cansada de trobar-me sempre amb el dit acusador.

Amb el mur infranquejable.

Amb la solitud.

Fa un temps que la seva seguretat arrasadora ho destrossa tot. Fa un temps que la tempesta no amaina, que la calma no ens troba, que el seu discurs balla sol, que la meva atenció va a destemps.

En Pere des dels ulls del Pere

Estic sol a l'habitació i em visita la culpa. Repasso mentalment la discussió, intentant esbrinar quina tecla, perquè. Quin detonant. Just llavors sento com la Paula s'apropa a consolar la mare, que plora feta un niu. *Mama, no ploris.*

La deu veure tant petita i indefensa... com si de cop la mare tingués la seva mida, la seva edat. La seva fragilitat. Torno a ser el dolent de la pel·lícula.

Ara també a ulls de la meva filla.

Com quan la meva mare esclatava a crits durant el sopar, just després del comentari cínic -sempre inoportú- del pare, sobre la crema insípida de carbassa. A casa sempre hi havia soroll. Mai feia res bé, la mare. I tenia vetada la queixa i el reclam de reconeixement. Encarnava l'abnegació i l'entrega muda. Ella també tenia la mirada Clara.

Recordo com la defensava davant del pare. Encara ara puc sentir la ràbia escalfant-me el cos petit i tens, i permetent-me disparar mirant-lo als ulls. Sense parpellejar. *Doncs si no t'agrada la crema el proper dia fas tu el sopar.*

I pam.

Crits.

I un cop de porta.

En quin moment m'he convertit en el meu pare?

La Clara des dels ulls de la Clara

Estic al menjador i el silenci ho segresta tot -especialment la meva memòria-. Quan sóc dins d'aquest forat negre, qualsevol altre lloc és casa.

Què ha passat?

El buit.

Em torna al present la mirada trista de la Paula. La seva maneta tremolosa i delicada acarona-me la cara. Un sospir suau i el plor de l'Anna demanant pit i calma, per les dues.

Torno a ser la feble de la pel·lícula.

Ara també a ulls de les meves filles.

En quin moment ens hem intercanviat els papers?

Com quan la mare plorava tancada al bany confiant que no la sentiríem, just després dels crits salvatges del pare, que descarregava la ràbia en el refugi que calia protegir i cuidar.

Mai es revisava, el pare. Tots els seus punts eren *punts cecs*. Encarnava la negligència emocional i el terror.

Ell també ho atropellava tot.

El meu germà i jo ens vam tornar experts ben aviat en això de detectar la ràbia aliena. Vam desenvolupar uns radars infal·libles i sensibles, capaços de rastrejar l'enfado en l'ambient i de buscar la forma més creativa i ràpida de desactivar-lo. Reconec que la complaença va ser una eina especialment eficaç.

El silenci i la "desconnexió" també eren útils per aplacar el mal clima familiar.

Vaig prometre'm que no es repetiria la història.

En quin moment m'he convertit en la meva mare?

La relació de la Clara i el Pere a ulls de la terapeuta

En Pere va trobar en la Clara uns ulls que finalment *el veien*, el reconeixien. La seva aparent quietud prometia una calma que semblava que no trobava des de feia molt de temps. Acostumat al conflicte, aquest mar serè semblava un port segur.

La Clara va descobrir en el Pere l'aparent protecció que anhelava; la seva solidesa evident constituïa un búnquer sense fissures. La promesa que aquesta vegada sí, per fi, podria *sentir-se segura*. Mimetitzada amb la por i la inseguretat, l'àncora del Pere la feia arrelar-se.

Però la història d'ambdós torna, fent eco.

I aquest port segur és solitari.

I aquesta àncora és pesada.

El radar de la Clara, que va servir-li en el passat per a desactivar el conflicte i sobreviure en un mar revolt, dispara la solitud i sobrecàrrega del Pere. I la temeritat del Pere, que li va fer d'escut en el passat a l'hora de posar límits en un context caòtic i sorollós, dispara la por de la Clara.

I davant la por la Clara fuig.

I davant la solitud en Pere crida.

I enmig l'Anna i la Paula.

I la història que torna.

Fent eco.